

**การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักศึกษาจีนที่มีทักษะการสื่อสารภาษาไทย
และพฤติกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน**
**Proceeding Work Integrated Thai Language Learning Activity
for Chinese Students with Different Levels of Thai Communicative
Skills and Learning Behavior**

สมประสงค์ แสงอินทร์¹ กรชนก นันทกนก²
Somprasong Saeng-in, Kornchanok Nanthakanok

Received: June 15, 2021

Revised: March 13, 2022

Accepted: April 7, 2022

=====

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงปฏิบัติ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย และพัฒนานวัตกรรมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีน ผลการวิจัยนอกจากได้กิจกรรมปฏิบัติงานภาคสนามที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาจีนแล้ว ยังพัฒนานวัตกรรมที่ช่วยสนับสนุนการจัดกิจกรรมบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทย คือ นวัตกรรม “โมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีน” ซึ่งพัฒนาจากแนวคิดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนและมีรูปแบบที่สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มนักศึกษาจีนซึ่งมีทักษะการสื่อสารภาษาไทย และพฤติกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมยังนำไปสู่การค้นพบนวัตกรรม “โมเดลความประสงค์ร่วมสี่ภาคส่วน” ซึ่งช่วยในการหาข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: นวัตกรรมการสอนภาษาไทย, กิจกรรมการเรียนรู้, ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ, การเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกับการทำงาน

¹ อาจารย์โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (Lecturer of Thai Language and Culture Program, Faculty of Humanities, CRRU) Email: somprasongkrab@gmail.com

² อาจารย์โปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (Lecturer of Thai Language and Culture Program, Faculty of Humanities, CRRU) Email: knanthakanok@gmail.com

Abstract

This action research aimed at proceeding the work-integrated Thai language learning activity for Chinese students of Thai Language and Culture Curriculum, Faculty of Humanities, Chiang Rai Rajabhat University, and developing an innovation to support Thai learning activity for Chinese students. The result revealed the effectiveness of field work activity for Chinese students and the development of innovation that supported a work-integrated Thai language learning activity. The innovation, “Model of Thai Learning Activity by Assistance for Chinese Student”, which was applied from the technique of peer-assisted learning corresponded to the learning behaviors of Chinese students with different levels of Thai communicative skills and learning behaviors. The implementation of the activities also led to discovering the “Four-Sector Collective Purpose Model” which can effectively help finding the agreement among associative organizations, involved with the learning activity.

Keywords: Thai Language Teaching, Learning Activity, Thai as a Foreign Language, Work Integrated Learning

บทนำ

พ.ศ.2564 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้ดำเนินการยกระดับคุณภาพการศึกษาผ่านกิจกรรมสำรวจความต้องการสถานประกอบการและชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานและกิจกรรมการบูรณาการเรียนกับการทำงาน (Work integrated Learning หรือ WIL) มุ่งให้นักศึกษามีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผ่านการเรียนรู้ในหลักสูตรกับการปฏิบัติงาน กิจกรรมนี้มีลักษณะสำคัญคือ แต่ละหลักสูตรสาขาวิชาจะบูรณาการเรียนการสอนในรายวิชาในหลักสูตรของตนกับการลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อช่วยแก้ไขปัญหของหน่วยงานหรือสถานประกอบการ โดยอาจารย์จะทำหน้าที่เป็นผู้แนะนำและให้ความรู้ ส่วนนักศึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ และจะต้องได้ผลผลิตออกมาเป็นนวัตกรรมที่ช่วยแก้ปัญหา

หลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ จัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้แก่ นักศึกษาชาวต่างประเทศมาอย่างยาวนาน โดยเฉพาะนักศึกษาจีนที่มีจำนวนมากที่สุด หลักสูตรพบความท้าทายสำคัญประการหนึ่งทั้งในการจัดกิจกรรมหรือจัดการเรียนการสอนให้แก่ นักศึกษาชาวจีน คือการสื่อสารเพื่อถ่ายทอดความรู้หรือกระตุ้นความสนใจในการดำเนินกิจกรรมให้แก่กลุ่มนักศึกษาจีนในชั้นเรียนที่มีทักษะการสื่อสารภาษาไทย ความคุ้นเคยกับการเรียนรู้ในรูปแบบวัฒนธรรมการศึกษาของไทย และระดับความสนใจในภาษาและวัฒนธรรมไทยที่แตกต่างกัน หลักสูตรจึงกำหนดให้คณะผู้วิจัยเข้าร่วมแผนการดำเนินกิจกรรมของคณะเพื่อค้นหาและพัฒนาวัตกรรม ที่จะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทยให้แก่นักศึกษาจีน
2. เพื่อค้นหาวัตรกรรมที่สนับสนุนการดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนที่มีทักษะการสื่อสารภาษาไทยและความสนใจในวัฒนธรรมไทยแตกต่างกัน

คำถามวิจัย

สามารถดำเนินกิจกรรมแบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนที่มีทักษะการสื่อสารภาษาไทยและความสนใจในวัฒนธรรมไทยแตกต่างกันได้อย่างไร

ขอบเขตวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ นักศึกษาชาวจีนในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จำนวน 20 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่
 - 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแบบบูรณาการการทำงาน
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา
 - 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมและปัญหาการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน
 - 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ
 - 2.5 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ ศูนย์การเรียนรู้ตำบลนางแล โฮงฮอมผญา โฮงยาหมอเมือง ล้านนา ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ พฤศจิกายน 2563 ถึงตุลาคม 2564

บททวนวรรณกรรม

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงาน

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงาน (Work Integrated Learning หรือ WIL) เป็นการผสมกลมกลืนกันระหว่างประสบการณ์ทำงานทางวิชาชีพนอกห้องเรียนกับการเรียนในห้องเรียน อาจอยู่ในรูปของการศึกษาวิจัย การฝึกงาน สหกิจศึกษา การทำงานเพื่อสังคม การทำงานในสถานประกอบการหรือการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ เป็นต้น (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563 : 2) มีทั้งสิ้น 9 รูปแบบ (วินัย มะเหษะหมัด, 2564 : Work-integrated learning (WIL) การบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน) ได้แก่ การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (Pre-course Experience) การเรียนสลับกับการทำงาน (Sandwich Course) สหกิจศึกษา (Cooperative Education) การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน (Cognitive Apprenticeship or Job Shadowing) หลักสูตร

ร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม (Joint Industry University Course) พนักงานฝึกหัดใหม่ หรือพนักงานฝึกงาน (New Traineeship or Apprenticeship) การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง (Placement or Practicum) ปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork) และการฝึกปฏิบัติงานจริงภายหลังสำเร็จการเรียนรู้ (Post-course Internship)

การเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงานมีเงื่อนไขสำคัญคือต้องมีการผสมหลอมรวมกันระหว่างความรู้ทางทฤษฎีในชั้นเรียนกับประสบการณ์ทำงานนอกห้องเรียน โดยการดำเนินการนั้นต้องเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตร และต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมของการทำงานจริงงานที่ฝึกปฏิบัติต้องเป็นงานที่มีคุณภาพหรือสามารถพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาได้ (สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, 2563: 2)

คณะผู้วิจัยพิจารณาว่าวิชาที่เปิดการเรียนการสอนในระยะเวลาที่ทำวิจัยนั้น สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในพื้นที่เป้าหมายใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย ซึ่งภายหลังการประชุมร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง พบว่าแนวทางของหลักสูตรและความต้องการของนักศึกษาสอดคล้องกับการบูรณาการในรูปแบบการปฏิบัติงานภาคสนามที่ให้ผู้เรียนทำงานในสถานประกอบการด้วยการสลับกับการเรียนรู้ในชั้นเรียน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

นวัตกรรมทางการศึกษา คือ การสร้างสรรค์หรือนำเอาความคิด การกระทำ ตลอดจนสิ่งประดิษฐ์ที่ไม่เคยมีมาก่อนเข้ามาใช้ในระบบการศึกษา ส่งผลให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียนยิ่งขึ้น (วัชรพล วิบูลยศรีน, 2556: 10; อรรถเดช สอสงขัน, 2563: ความหมายของนวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา) นวัตกรรมทางการศึกษาจึงอาจจำแนกได้โดยคุณสมบัติด้านความใหม่ โดยต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 ลักษณะต่อไปนี้ (วัชรศักดิ์ มัชฌิมากิโร, 2557: 4)

- 1) เป็นสิ่งใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏใช้ในการเรียนการสอนมาก่อน
- 2) เป็นสิ่งใหม่ที่ปรับปรุงจากสิ่งที่ใช้จัดการเรียนการสอนอยู่แต่เดิม
- 3) เป็นสิ่งที่ใช้จัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่แต่ยังอยู่ในขั้นตอนทดสอบประสิทธิภาพ
- 4) เป็นสิ่งที่ใช้จัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ยังไม่แพร่หลาย
- 5) เป็นสิ่งที่เคยใช้จัดการเรียนการสอนมาแล้วครั้งหนึ่งแต่ยังด้อยประสิทธิภาพ จึงได้นำสิ่งนี้มาปรับปรุงและทดลองใช้จนมีประสิทธิภาพแล้วนำไปใช้อีกครั้ง

จากนิยามและแนวคิดที่กล่าวมา คณะผู้วิจัยจึงพิจารณาว่า นวัตกรรมการศึกษาจึงสามารถเป็นได้มากกว่าสื่อการเรียนการสอน แต่อาจอยู่ในรูปกระบวนการ วิธีการ หรือแนวคิดที่จะช่วยส่งเสริมหรือพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งนวัตกรรมจะเกิดขึ้นในรูปแบบใดหรือมีระดับความใหม่อย่างไรรันั้น ต้องดำเนินการตามกระบวนการสร้างนวัตกรรมซึ่งมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน (วัชรศักดิ์ มัชฌิมากิโร, 2557: 6) ดังนี้

- 1) ขั้นเตรียมการ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดจุดประสงค์ของการเรียนรู้ และออกแบบนวัตกรรม

- 2) ขั้นสร้าง โดยจะต้องสร้างต้นแบบพร้อมกับหาประสิทธิภาพของต้นแบบ โดยการเสนอผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง พร้อมประเมินคุณภาพ แล้วนำต้นแบบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้เรียนกลุ่มเล็ก เพื่อหาข้อบกพร่องแล้วปรับปรุง
- 3) ขั้นทดลองใช้และประเมินผล เป็นการทดลอง เพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยใช้นวัตกรรมกับกลุ่มทดลอง (นักเรียนกลุ่มที่ต้องการแก้ปัญหา) ในสภาพ กลุ่มเรียนจริง และมีการประเมินผลตามขั้นตอน
- 4) ขั้นเผยแพร่นวัตกรรม เป็นขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปแนะนำให้ผู้อื่นใช้งานต่อหรือขยายผลต่อไป

นอกจากขั้นตอนการสร้างสรรค่นวัตกรรมทางการศึกษาแล้ว อีกประเด็นหนึ่งที่จำเป็นต้องนวัตกรรมการศึกษาคือการนำนวัตกรรมการศึกษาไปใช้งาน ควรคำนึงถึงผลลัพธ์อันจะเกิดแก่ผู้ใช้นวัตกรรมร่วมด้วย โดยผลลัพธ์จากการใช้นวัตกรรมทางการศึกษามี 2 ลักษณะ ได้แก่ ความพึงพอใจ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้หรือผลการเรียน ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อผลลัพธ์การใช้นวัตกรรมทางการศึกษานั้นมี 5 ประการ ได้แก่ ความง่ายในการใช้งาน ประโยชน์ของความรู้ต่อการทำงานในอนาคต เนื้อหาบทเรียนที่ทันสมัย ความสนุกเพลิดเพลินในการใช้ และหากเป็นนวัตกรรมที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือวัตถุ ควรคำนึงถึงความสวยงามในการออกแบบร่วมด้วย (ชลธิศ ดาราวงษ์, 2563: 161-165)

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน

คณะผู้วิจัยในฐานะผู้มีประสบการณ์เข้าร่วมโครงการข้อตกลงความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัย เดินทางไปเป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยในสถาบันอุดมศึกษาที่ประเทศจีน ได้มีโอกาสสังเกตการณ์การเรียนการสอนภาษาไทยที่ประเทศจีน พบว่า ชั้นเรียนภาษาไทยในประเทศจีนมีวัฒนธรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนต้องตรงเวลา นิยมการเรียนการสอนภาษาในรูปแบบการสื่อสารทางเดียว คือ ผู้เรียนจะอยู่ในฐานะผู้ฟังและปฏิบัติตามสิ่งที่อาจารย์สอนและแนะนำ มากกว่าจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ถัดมาคือการเรียนรู้จากตำราหรือหนังสือเรียน ภูมิหลังวัฒนธรรมการเรียนรู้เช่นนี้ส่งผลต่อการเรียนการสอนในวัฒนธรรมใหม่ ข้อสรุปนี้สอดคล้องกับความคิดเห็นของนักศึกษาจีนที่มาเรียนในประเทศไทยพิจารณาว่าเวลาของผู้สอนและการจัดเวลาในชั้นเรียนให้เหมาะสม การจัดคู่มือ ตำรา หรือหนังสือประกอบการเรียน อำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตแบบจีน เป็นแนวทางแก้ไขที่สำคัญ (สุริยวรรณ เสถียรสุคนธ์, 2554: 137)

เมื่อนักศึกษาจีนเดินทางมาศึกษาที่ไทย พบว่าแม้ส่วนใหญ่จะไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือขาดความมั่นใจ เนื่องจากวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบเดิมที่ติดตัวมา รวมทั้งระดับความเข้าใจภาษาไทยที่แตกต่างกัน แต่ในชั้นเรียนก็มีมักจะเชื่อมั่นในความรู้ของตนเอง และส่วนใหญ่มักก็อยากทำงานร่วมกับเพื่อนของตน นักศึกษาจีนที่มาเรียนที่ประเทศไทยจึงแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้หลากหลายแบบ ส่วนใหญ่นิยมการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative) แบบมีส่วนร่วม (Participant) แบบอิสระ (Independent) แบบพึ่งพา (Dependent) แบบแข่งขัน (Competitive) และน้อยที่สุดคือแบบหลีกเลี่ยง (Avoidant) ตามลำดับ (ภาสพงศ์ ผิวพอใช้, 2558: 270-272)

สังเกตได้ว่าการปรับตัวทางวัฒนธรรมเป็นสาเหตุประการสำคัญที่ส่งผลต่อการเข้าถึงสังคมในวัฒนธรรมใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังการเรียนรู้และพัฒนาทักษะสื่อสารภาษาไทยที่แตกต่างกัน ข้อสันนิษฐานนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยสำคัญ 2 ประการ ประการแรก คือ นักศึกษาจีนที่มีความสามารถในทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยระดับสูงจะมีคะแนนเฉลี่ยของการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมไทยได้สูงหรือดีที่สุด และประการที่ 2 คือ นักศึกษาจีนที่ไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนคนจีนจะมีคะแนนเฉลี่ยการปรับตัวสูงกว่านักศึกษาจีนที่ได้รับการสนับสนุนดังกล่าว (อัญชัช วิภัติภูมิประเทศ, 2559: 237) ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการปรับตัวนั้นจะช่วยให้เปิดโอกาสในการรับประสบการณ์ ภาษา ความหมาย ตลอดจนเข้าใจโครงสร้างวัฒนธรรมไทย ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาจีนสามารถสื่อสารหรือดำเนินชีวิตได้เหมือนกับคนไทยนั่นเอง (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559: 303)

สอดคล้องกับที่มีงานวิจัยพบว่านักศึกษาจีนส่วนหนึ่งมาเรียนประเทศไทยแต่อยากกลับประเทศจีน สาเหตุเนื่องมาจากไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทยได้ หรือมีเพื่อนที่ไม่มีเพื่อนคนไทยช่วยเรียนรู้ภาษาไทย (สุริยวรรณ เสถียรสุคนธ์, 2554: 127, 137) การเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนในประเทศไทยในกิจกรรมนี้จึงควรพิจารณาหาแนวทางการดำเนินการที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่นิยมการเรียนรู้ภาษาไทยบนพื้นฐานความคุ้นเคยของวัฒนธรรมการเรียนรู้ตามแบบวัฒนธรรมจีนซึ่งมีปัญหาด้านการสื่อสารภาษากับอีกกลุ่มคือกลุ่มที่เรียนรู้ภาษาไทยจากวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบไทยซึ่งมีทักษะการสื่อสารภาษาไทยระดับสูง

4. แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ

การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศมุ่งเน้นที่การนำภาษาไทยไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันให้ถูกต้อง แนวคิดนี้ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 2 ส่วน คือ เป้าหมายของการเรียนรู้ภาษา คือ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ในการสอนจึงควรให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้ภาษาได้แก่ ฟัง พูด อ่าน และเขียน และอีกส่วนที่สำคัญคือ ความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติของสังคม ให้เหมาะสมกับโอกาสต่าง ๆ ผู้เรียนจึงต้องรู้จักขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมของผู้ใช้ภาษานั้นด้วย (กิงกายณจัน บุรณสินวัฒนากุล, 2561: 167-168)

ทั้งนี้ชาวจีนมีลักษณะการเรียนรู้ที่เป็นเอกลักษณ์ตามการรูปแบบการเรียนการสอนในวัฒนธรรมของตน นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมไทยมาตั้งแต่เด็ก แต่เริ่มเรียนรู้ภาษาไทยในระดับมหาวิทยาลัย หลายคนเริ่มต้นเรียนรู้เมื่อมาศึกษาต่อที่ประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ นักศึกษาจีนจะผ่านรูปแบบการเรียนรู้และวัฒนธรรมจีนมาก่อน การสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาจีนจึงต้องพิจารณารูปแบบการเรียนการสอนแบบจีนที่นักศึกษาคุ้นเคยควบคู่ไปด้วย การสอนภาษาไทยให้นักศึกษาชาวจีนจึงมีแนวทางหลัก 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก คือ การรู้จักผู้เรียน โดยคำนึงถึงระดับความรู้ในการสื่อสารภาษาไทยที่หลากหลาย เป้าหมายในการใช้ภาษาไทยเพื่อประกอบอาชีพ ลักษณะความสนใจที่มีความตั้งใจเรียนสูง และระยะเวลาที่เหมาะสมกับการเรียนของนักศึกษา ประการต่อมา คือ การมีแบบเรียนสำหรับเรียนควบคู่ โดยให้บูรณาการทุกทักษะ มีแบบฝึกหัดเสริม และง่ายต่อการจดจำ และประการสุดท้าย

คือ การจัดการเรียนการสอนที่ต้องมีสื่อหลากหลาย และสร้างบรรยากาศให้น่าเรียน มีกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกสถานที่ มีการสอนศัพท์อักษรและสอนความรู้ภาษาไทยจากระดับพื้นฐานไปสู่ซับซ้อน รวมถึงผู้สอนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาจีน ได้แก่ ต้องมีความรู้ในการใช้ภาษาไทยอย่างแท้จริง มีจิตวิทยาในการสอนนักศึกษาต่างชาติเข้าใจ ความแตกต่างทางวัฒนธรรม สร้างบรรยากาศให้น่าเรียน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม (รัชดา ลากใหญ่, 2559: 39-45)

จากการทบทวนแนวทางการการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ักศึกษาจีนที่กล่าวมา พบว่าระดับความรู้ความสามารถในการสื่อสารภาษาไทยกับความแตกต่างทางวัฒนธรรม เป็นตัวแปรสำคัญที่มีบทบาทอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศของนักศึกษาจีน ด้วยเหตุนี้ การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจึงจำเป็นต้องมีตัวเชื่อมโยงในแง่ทักษะทางภาษาและการปรับตัวทางวัฒนธรรม

5. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-Assisted Learning หรือ PAL) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเชื่อว่าประสบการณ์ทางสังคมจากการช่วยเหลือของเพื่อนผู้ที่เชี่ยวชาญ (Peer) จะช่วยยกระดับการเรียนรู้ ปัญหา พฤติกรรม แรงจูงใจในพื้นที่รอบต่อพัฒนาการ (Zones of Proximal Development) ของผู้เรียนได้ ด้วยวิธีนี้ผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ทั้งความรู้ทางวิชาการและความพึงพอใจทางอารมณ์ไปพร้อมกัน ผ่านหัวใจสำคัญคือการถ่ายทอดความรู้จากเพื่อนด้วยวิธีการที่หลากหลาย สามารถปรับใช้ได้หลากหลายกลวิธี เช่น การเรียนรู้แบบจับคู่สอน (Peer Tutoring) เป็นกลุ่มเรียนรู้ไปพร้อมกัน (Learning Together) การเรียนรู้แบบทีมสนับสนุน (Team-Assisted Individualization) เป็นต้น (Ginsberg-Block, M., Rohrbeck, C. A., Lavigne N. C., & Fantuzzo J. W., 2008: 247-252, 259-266)

คณะผู้วิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนที่แตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เข้าสู่การเรียนรู้แบบเดียวกัน เนื่องจากการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการช่วยเหลือแบ่งปันความรู้ของผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์อยู่ในเกณฑ์ต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า อย่างไรก็ตาม การสอนแบบเพื่อนช่วยเพื่อนนั้นไม่ได้ส่งผลต่อผลการเรียนของผู้เรียนหรือนักศึกษาโดยตรง แต่อาศัยการสร้างบรรยากาศการเรียนให้ส่งผลต่อการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ได้มีการนำไปปรับใช้ในการวิจัยสอนภาษาอังกฤษให้ผู้เรียนชาติพันธุ์ในพื้นที่เชิงชาย พบว่าเพราะการเรียนรู้เกิดจากสื่อสารของผู้เรียนที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน มีความสนิทสนมกัน ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเข้าใจได้ดีสะดวก จึงเกิดการกล้าซักถามกันเอง ส่งผลให้บรรยากาศการเรียนไม่เครียด มีความสุข ส่งผลให้หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนเท่ากับ 3.22 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 14.35 พึงพอใจต่อด้านครูผู้สอนอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 4.52 พึงพอใจด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชา และด้านการวัดและประเมินผลในระดับมากเช่นกัน (บุษยากร ชัยขวา, ผาสุข บุญธรรม และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท, 2560: 82-83)

วิธีการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีรูปแบบของการวิจัยเชิงปฏิบัติ (Action Research) มีวิธีศึกษาวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทยที่ยังคงศึกษาในประเทศไทยในระยะเวลาวิจัย³ จำนวน 20 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาจีนในชั้นเรียนร่วมกับการศึกษาจากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เงื่อนไขความประสงค์ของหลักสูตร คณะ นักศึกษาจีน และพื้นที่เป้าหมาย แล้วจึงสังเคราะห์ออกแบบเป็นเครื่องมือวิจัย

3. เครื่องมือในการวิจัย

3.1 โมเดลกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้ภาษาไทยที่นักศึกษาต้องสร้างสื่อประชาสัมพันธ์อันเป็นผลผลิตจากการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงานด้วย

3.2 แบบทดสอบทักษะภาษาไทย ทักษะอาชีพ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

3.3 แบบบันทึกคะแนนการประเมินผลกิจกรรมย่อยรายกลุ่มแบบคะแนน 5 ระดับ

3.4 แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแบบคะแนน 5 ระดับ

3.5 แบบประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์แบบคะแนน 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบทดสอบทักษะภาษาไทย ทักษะอาชีพ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เปรียบเทียบก่อนและหลังการใช้โมเดลกิจกรรมการเรียนรู้

4.2 แบบบันทึกคะแนนการประเมินผลกิจกรรมย่อยรายกลุ่มแบบคะแนน 5 ระดับ แบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแบบคะแนน 5 ระดับ และแบบประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์แบบคะแนน 5 ระดับ ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนน 5 ระดับ

การดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 สังเคราะห์โจทย์กิจกรรม

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยในลักษณะของการบูรณาการระหว่างหลักสูตรกับสถานประกอบการนั้น ภาคส่วนหลักที่เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมนั้น มีทั้งหมด 4 ภาคส่วน ได้แก่ โครงการ พื้นที่เป้าหมาย หลักสูตร และนักศึกษาจีน โดยแต่ละภาคส่วนมีข้อพิจารณาดังต่อไปนี้

³ นักศึกษาชาวจีนในหลักสูตรส่วนใหญ่เดินทางกลับประเทศจีน เนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19)

1) โครงการ พิจารณาในแง่ของทุน ระยะเวลาดำเนินกิจกรรม เป้าหมายสำคัญ คือ ผลลัพธ์ ผลผลิต ผลกระทบ เอกสารสำคัญเพื่อรายงานผลการดำเนินโครงการ และข้อกำหนดเฉพาะอื่น ๆ (ถ้ามี) เช่น รูปเล่มงานวิจัย การตีพิมพ์เผยแพร่บทความ เป็นต้น

2) พื้นที่เป้าหมาย พิจารณาในแง่ของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส (SWOT) และเพื่อประสิทธิภาพควรพิจารณาให้สอดคล้องกันทั้ง 3 ภาคส่วนย่อย ได้แก่ สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และชุมชน โดยหากพื้นที่เป้าหมายเป็นคนละภาคส่วนกัน จำเป็นต้องวิเคราะห์แผนและนำเสนอให้ทราบร่วมกันทั้ง 3 ภาคส่วน วิธีที่มีประสิทธิภาพคือการจัดประชุมร่วมกันทั้ง 3 ภาคส่วนเพื่อสรุปความคิดเห็นให้ไปในทิศทางเดียวกัน

3) นักศึกษาจีน พิจารณาความต้องการในแง่ของความรู้และประสบการณ์ แรงจูงใจในการเรียน และความคาดหวังในการเรียนภาษาไทยผ่านกิจกรรมที่จะออกแบบขึ้น

4) หลักสูตร พิจารณาในแง่รายวิชาที่ต้องการนำไปบูรณาการ โดยประเด็นพิจารณา 4 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 คือ ชื่อรายวิชาในหลักสูตรที่เลือกมาบูรณาการต้องสอดคล้องกับความต้องการในข้อ 1-3 ประเด็นที่ 2 คือ ระยะเวลาที่รายวิชานั้นเปิดสอนต้องสอดคล้องกับระยะเวลาการดำเนินกิจกรรมในแต่ละช่วง ประเด็นที่ 3 คือ คณะอาจารย์ผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมควรมีทั้งอาจารย์ประจำวิชาและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร เพื่อความสะดวกในการพิจารณาความสอดคล้องกับระหว่างหลักสูตรกับความต้องการในข้อ 1-3 ประเด็นที่ 4 คือ การตีพิมพ์บทความวิชาการที่สอดคล้องกับหลักสูตรและความเชี่ยวชาญของอาจารย์จากผลการดำเนินกิจกรรมหลังจบโครงการ เพื่อให้กิจกรรมเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษาแล้ว ยังสนับสนุนการพัฒนาอาจารย์เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการและการประเมินหลักสูตร

จากกระบวนการกำหนดความต้องการของทุกภาคส่วน สามารถสรุปเพื่อจัดทำเป็นโมเดลวิเคราะห์ความประสงค์ร่วมสี่ภาคส่วน ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 โมเดลวิเคราะห์ความประสงค์ร่วมสี่ภาคส่วน

1.2 ประชุมกำหนดผู้รับผิดชอบและดำเนินกิจกรรม

ประชุมภายในเพื่อชี้แจงรายละเอียดของโครงการ เป้าประสงค์ของหลักสูตร จากนั้นจึงร่วมกับจัดสรรรายบุคคลากรผู้รับผิดชอบและดำเนินกิจกรรมในเบื้องต้น โดยอาจารย์ผู้ดำเนินกิจกรรมนั้นเป็นทั้งผู้สอนและผู้รับผิดชอบหลักสูตร จึงมีความรู้ความเข้าใจในสาระสำคัญของรายวิชา แผนการเรียน (การเปิดรายวิชา) ในแต่ละภาคการศึกษา รวมทั้งศักยภาพและความต้องการของหลักสูตร

1.3 ระบุโจทย์กิจกรรม

คณะผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลพื้นที่เป้าหมาย โดยให้ทั้งอาจารย์และนักศึกษาชาวไทยในโปรแกรมวิชาภาษาและวัฒนธรรมไทยใช้วิธีการสำรวจหรือสอบถามความต้องการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาในพื้นที่ละแวกที่อยู่อาศัยของตนเอง โดยเริ่มจากบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย พบว่าศูนย์การเรียนรู้ตำบลนางแล โฮงฮอมผญา โฮงยาหมอมืองล้านนา เป็นหน่วยงานที่อยู่ไม่ไกลจากมหาวิทยาลัย และมีบริบทเป็นศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมล้านนา ร่วมกับให้บริการการดูแลสุขภาพด้วยการแพทย์ทางเลือก คณะผู้วิจัยจึงลงพื้นที่เป้าหมายในฐานะผู้เข้าเยี่ยมชม และเชิญตัวแทนศูนย์การเรียนรู้ ตัวแทนชุมชน และตัวแทนหน่วยงานราชการมาประชุมร่วมกันกับคณะดำเนินงาน (อาจารย์และนักศึกษา) พบว่าความต้องการของศูนย์การเรียนรู้แห่งนี้คือต้องการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนนักท่องเที่ยวให้รู้จัก เนื่องจากเทศบาลตำบลนางแลและชุมชนนางแลกำลังพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตำบลนางแล โฮงฮอมผญา โฮงยาหมอมืองล้านนา ให้เป็นจุดท่องเที่ยวสำคัญประจำตำบล ความต้องการดังกล่าวสอดคล้องกับรายวิชาในหลักสูตรที่จะนำไปบูรณาการในช่วงระยะเวลาของโครงการ ตรงกับความเชี่ยวชาญของอาจารย์รวมทั้งตรงกับความสนใจของนักศึกษา คณะผู้วิจัยจึงสามารถกำหนดโจทย์พื้นที่เป้าหมายได้อย่างชัดเจน

1.4 ผนวกโจทย์กิจกรรมกับรายวิชาในหลักสูตร

คณะผู้วิจัยนำโจทย์กิจกรรมมาผนวกกับข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีทางวิชาการในรายวิชา ร่วมกับเงื่อนไขของโครงการที่กำหนดให้ดำเนินกิจกรรม 3 ภาคเรียน โดยหลักสูตรกำหนดให้บูรณาการกับเนื้อหารายวิชาในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย 2 รายวิชา ได้แก่ ภาษาไทยในสื่อสารมวลชน และรายวิชาการแปลภาษาไทย-จีน

หลังจากรวบรวมข้อมูล แนวคิด และทฤษฎี สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ คณะผู้วิจัยตั้งโจทย์ในการออกแบบกิจกรรมไว้ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 กิจกรรมต้องเอื้อให้นักศึกษาจีนที่มีความแตกต่างด้านทักษะการใช้ภาษาไทยเกิดความมั่นใจในการสื่อสารและเรียนรู้กิจกรรมร่วมกัน ข้อที่ 2 นักศึกษาต้องมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาไทยให้สอดคล้องกับทักษะทางด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทย และข้อที่ 3 นักศึกษาจะต้องมีโอกาสในการเรียนรู้และฝึกฝนทั้งถึงทุกคน เพราะการได้ฝึกปฏิบัติในรูปกิจกรรมทางภาษาเป็นวิธีการสำคัญในการเรียนรู้ภาษาไทยของชาวต่างประเทศ (กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล, 2561: 167) จากนั้นสังเคราะห์ออกมาเป็นโมเดลการเรียนรู้ภาษาไทยสำหรับการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการกับสถานประกอบการ ใช้ชื่อว่า โมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียน

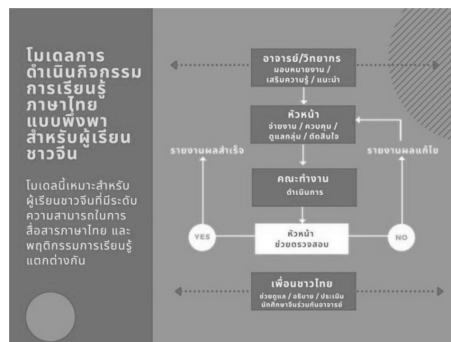
ชาวจีน โดยคณะผู้วิจัยจะทำหน้าที่แบ่งกิจกรรมออกเป็นกิจกรรมย่อย ในแต่ละกิจกรรมย่อย นักศึกษาจีนจะแบ่งเป็นกลุ่มกัน กำหนดให้อยู่ที่ 5-8 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีนักศึกษาจีนที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างน้อย 1 คน จากนั้นนำนักศึกษาไทยเข้าไปเป็นพี่เลี้ยงประจำแต่ละกลุ่ม ดังนั้นแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยนักศึกษา 5 บทบาท แต่ละบทบาทมีหน้าที่ ดังนี้

1) เพื่อนชาวไทย หมายถึง นักศึกษาชาวไทย จำนวน 3-5 คน (ไม่ควรเกินจำนวน นักศึกษาจีน) ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา แนะนำและช่วยเหลือนักศึกษาจีน รวมถึงประเมินผลนักศึกษาจีนร่วมกับอาจารย์

2) หัวหน้ากลุ่ม หมายถึง ตัวแทนนักศึกษาชาวจีน 1 คนจากกลุ่ม ทำหน้าที่ผู้ประสานงานหลักระหว่างคณะทำงาน เพื่อนชาวไทย และอาจารย์ และทำหน้าที่หัวหน้ากลุ่มช่วยวางแผน ประเมินผลสมาชิกกลุ่มและผลงานกลุ่ม ตัดสินใจ รวมถึงรับผิดชอบการดำเนินงานให้สำเร็จตามที่อาจารย์มอบหมาย

3) ผู้รายงาน หมายถึง นักศึกษาชาวจีน 2 คน รายงานสรุปผลการทำงาน และรายงานสรุปความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานให้อาจารย์ทราบ

4) คณะทำงาน หมายถึง นักศึกษาชาวจีนทุกคนในกลุ่ม ยกเว้นหัวหน้ากลุ่มชาวจีน แต่ละกิจกรรมย่อย อาจารย์จะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้แนะนำ (Coach) มอบหมายภาระงานผ่านหัวหน้ากลุ่มชาวจีน จากนั้นหัวหน้ากลุ่มชาวจีนจะทำหน้าที่สื่อสารไปยังนักศึกษาในกลุ่มภาษาจีน ซึ่งแต่ละคนจะร่วมกันช่วยเหลือและดำเนินงานตามบทบาทของตน เมื่อดำเนินงานเรียบร้อยแล้วจะมีผลงานพร้อมผู้รายงานรายงานผลเป็นภาษาไทย จากนั้นเมื่อถึงกิจกรรมย่อยต่อมา สมาชิกภายในแต่ละกลุ่มจะสลับบทบาทกันทำหน้าที่หัวหน้า คณะทำงาน และผู้รายงานผล อีกทั้งเปลี่ยนเพื่อนชาวไทยแบบหมุนเวียนกับกลุ่มอื่น ๆ ทั้งนี้ นักศึกษาชาวจีนทุกคนสามารถคุยหรือปรึกษาเพื่อนชาวไทยและอาจารย์ได้อย่างอิสระ โดยโมเดลนี้สามารถอธิบายได้ตามแผนผังภาพด้านล่าง

ภาพที่ 2 โมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีน

1.5 ตรวจสอบคุณภาพ

คณะผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพโมเดลการเรียนรู้ด้วยการส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ คณาจารย์ในหลักสูตรภาษาและวัฒนธรรมไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เป็นผู้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้งาน จากนั้นจึงนำเสนอผ่านการพิจารณาระดับ โปรแกรมวิชา ระดับคณะ และระดับมหาวิทยาลัย ในขั้นตอนนี้จะกำหนดแผนกิจกรรม ผู้เข้าร่วม รายละเอียดและเป้าหมายกิจกรรม และระยะเวลาของกิจกรรมย่อยตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ

2. ขั้นตอนกิจกรรม

2.1 ลงพื้นที่สำรวจ

พนักศึกษไทยและจีนไปลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อสำรวจและเก็บภาพและข้อมูลที่เป็นเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ จำนวน 2 ครั้ง แต่ละครั้งใช้โมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีนในการดำเนินการ โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มจะได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดการข้อมูลในศูนย์การเรียนรู้ในส่วนพื้นที่ที่แตกต่างกัน ซึ่งคณะผู้วิจัยวางแผนให้ข้อมูลในแต่ละพื้นที่สัมพันธ์กับหัวข้อในเว็บไซต์ และแต่ละกลุ่มจะต้องนำเสนอภาพและข้อมูลที่ได้หลังจากการลงพื้นที่ต่อคณะผู้วิจัย

2.2 การอบรมพื้นฐานความรู้ในการทำกิจกรรม

คณะผู้วิจัยจัดให้นักศึกษาเข้ารับการอบรมการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อปูพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นในการดำเนินกิจกรรม โดยในแต่ละการอบรม คณะผู้วิจัยใช้โมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีนในการดำเนินกิจกรรม โดยนักศึกษาแต่ละกลุ่มจะต้องร่วมมือกันระหว่างเพื่อนนักศึกษาชาวจีนและนักศึกษาชาวไทย รายงานผลความรู้ในแต่ละการอบรม รวมถึงวางแผนออกแบบภาพร่างของสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ เว็บไซต์ ป้ายประชาสัมพันธ์ และแผ่นพับ และนักศึกษาชาวจีนแต่ละกลุ่มต้องนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเองต่อคณะผู้วิจัย

2.3 ขึ้นลงมือทำสื่อประชาสัมพันธ์

นักศึกษาชาวจีนจะนำภาพร่างของสื่อประชาสัมพันธ์ไปดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ โดยมีคณะผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขจนกระทั่งแล้วเสร็จและส่งมอบให้แก่ศูนย์การเรียนรู้

ผลการศึกษา

คณะผู้วิจัยการประเมินผลโมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีน ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของค่าคะแนนจากแบบทดสอบทักษะภาษาไทย ทักษะอาชีพ และพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ก่อนและหลังการใช้โมเดล โดยทดสอบก่อนและหลังการใช้โมเดล โดยกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจีนผู้เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 20 คน พบว่า ค่าคะแนนทักษะภาษาไทย ทักษะอาชีพ และค่าพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาทุกหัวข้อหลังใช้โมเดลสูงกว่าก่อนใช้โมเดล โดยคะแนนด้านพฤติกรรมการเรียนรู้และคะแนนทักษะทางภาษา

ไทยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระดับสูงมากเท่ากันที่ 0.8 ขณะที่คะแนนทักษะทางอาชีพอยู่ที่ระดับสูงคือ 0.5 เนื่องจากกิจกรรมมีส่วนสำคัญในการสร้างความสนุกสนาน ความสบายใจในการสื่อสารร่วมกับเพื่อนนักศึกษาทั้งชาวจีนและชาวไทย และกลไกของโมเดลที่เอื้อให้นักศึกษาทุกคนมีบทบาทในการสื่อสารภาษาไทยยังช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย อีกทั้งกิจกรรมยังพบว่ามีการแบ่งปันทักษะความรู้จากนักศึกษาไทย เช่น เทคนิคการออกแบบเว็บไซต์จากประสบการณ์ของนักศึกษาไทย การแปลคำศัพท์เป็นภาษาไทย เป็นต้น

ส่วนต่อมาคือการประเมินผลนักศึกษาใช้เครื่องมือประเมินผล 2 รูปแบบ ได้แก่ แบบบันทึกคะแนนการประเมินผลกิจกรรมย่อยรายกลุ่มแบบคะแนน 5 ระดับ และแบบประเมินความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาแบบคะแนน 5 ระดับ โดยผู้ตอบแบบประเมินคือนักศึกษาชาวจีนที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 20 คนพบว่า 1) ทุกกลุ่มผ่านการประเมินขั้นต่ำตามจุดประสงค์ของแต่ละกิจกรรมย่อย โดยมีค่าคะแนนสูงกว่า 3 (สูงกว่าระดับปานกลาง) 2) ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.53 โดยความพึงพอใจมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ 1) นักศึกษานำความรู้จากกิจกรรมไปใช้ได้จริง 2) กิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร การคิด และการแก้ปัญหา 3) นักศึกษาได้รับการพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาไทย

สุดท้ายคือการประเมินผลสื่อประชาสัมพันธ์ คณะผู้วิจัยใช้เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจสื่อประชาสัมพันธ์แบบคะแนน 5 ระดับ โดยผู้ตอบแบบประเมินคือเจ้าหน้าที่ศูนย์และประชาชนผู้เข้าใช้บริการ จำนวน 50 คน พบว่าพบว่าสื่อแผ่นพับมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดอยู่ที่ 4.62 สื่อป้ายประชาสัมพันธ์ 4.23 และเว็บไซต์มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 3.70 ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์ความพึงพอใจสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ว่า สื่อแผ่นพับและสื่อป้ายประชาสัมพันธ์มีความสวยงาม สะดวกในการใช้งาน สะท้อนภาพลักษณ์ของศูนย์การเรียนรู้ และมีเนื้อหาตรงการใช้งานมากที่สุด ขณะที่สื่อเว็บไซต์ นักศึกษาเพิ่งเริ่มต้นเรียนรู้การออกแบบเว็บไซต์และเป็นการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการออกแบบ จึงออกแบบเว็บไซต์อย่างง่ายในระดับพื้นฐานเท่านั้น ความสวยงามและประสิทธิภาพการใช้งานจึงอยู่ท้ายสุดเมื่อเทียบกับทั้ง 3 สื่อประชาสัมพันธ์

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ได้ผลผลิตเป็นกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการการทำงานร่วมกับการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งนอกจากจะเกิดผลผลิตอันได้แก่สื่อประชาสัมพันธ์ที่มอบให้แก่พื้นที่เป้าหมายนำไปใช้ประโยชน์ได้แล้ว ยังได้ผลผลิตเป็นนวัตกรรมโมเดลวิเคราะห์ความประสงค์ร่วมสี่ภาคส่วนซึ่งเป็นผลลัพธ์จากการสังเคราะห์ความต้องการอันซับซ้อนของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมประเภทบูรณาการการทำงาน ซึ่งได้แก่ โครงการ หลักสูตร ผู้เรียน และพื้นที่เป้าหมายหรือสถานประกอบการ โมเดลนี้ช่วยให้ผู้ดำเนินกิจกรรมมองความต้องการของทุกภาคส่วนได้อย่างครอบคลุมครบถ้วน ส่งผลให้กำหนดวัตถุประสงค์กิจกรรมได้ตรงความต้องการของทุกฝ่าย ซึ่งสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีลักษณะของการบูรณาการการทำงานร่วมกันหลายภาคส่วน

ข้อค้นพบสำคัญต่อมา คือ พบว่าโมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีนมีประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการนำมาใช้ประกอบการเรียนรู้ในกิจกรรมบูรณาการหลักสูตรกับการทำงานสำหรับนักศึกษาชาวจีนที่มีทักษะการเรียนรู้และพฤติกรรมการเรียนรู้แตกต่างกัน เนื่องจากโมเดลกำหนดให้นักศึกษาจีนที่มีระดับทักษะการสื่อสารภาษาไทยสูงช่วยเชื่อมโยงความรู้ไปสู่เพื่อนนักศึกษาชาวจีนด้วยกัน ช่วยแก้ไขปัญหาเรื่องความไม่เข้าใจภาษาไทยให้นักศึกษาจีนที่มีระดับทักษะทางภาษาไทยต่ำกว่า และกระบวนการในโมเดลที่มีรูปแบบของการหมุนเวียนบทบาทหน้าที่ซึ่งช่วยทบทวนความเข้าใจให้แก่นักศึกษาชาวจีน ขณะเดียวกัน นักศึกษาจีนยังรู้สึกมั่นใจ กล้าคิด กล้าสื่อสาร และเกิดบรรยากาศสนุกสนานในกิจกรรม เนื่องจากรูปแบบโมเดลที่เอื้อให้ผู้เรียนในวัยเดียวกันช่วยกันเรียนรู้ ประสิทธิภาพนี้สอดคล้องกับที่สายสุตา ปันตระกูล (2563: 38) แสดงความคิดเห็นว่าการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนจะทำให้ผู้ที่เรียนรู้เข้าใจเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เนื่องจากภาษาที่ใช้ในการพูดจาสื่อสารกันสามารถสื่อความหมายในวัยเดียวกันได้อย่างดี ส่งผลให้ผู้เรียนเข้าใจในความรู้นั้นได้มากยิ่งขึ้น

ทั้งนี้นักศึกษาชาวจีนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมต่อการดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ว่า ควรนำโมเดลการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยแบบพึ่งพาสำหรับผู้เรียนชาวจีนไปประยุกต์ใช้ในการสอนในชั้นเรียน และกิจกรรมครั้งนี้มีกิจกรรมย่อยมากเกินไป ควรลดหรือรวมกิจกรรมย่อยเข้าด้วยกัน และควรแบ่งจำนวนกลุ่มผู้เรียนในกิจกรรมให้น้อยลงจากกลุ่มละ 5-8 คน อาจกำหนดให้อยู่ที่กลุ่มละ 7-10 คน เพื่อให้แต่ละกลุ่มมีสมาชิกเพิ่มขึ้น ช่วยให้นักศึกษากระจายภาระงานได้ดีขึ้น และควรเพิ่มระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมแต่ละช่วงเนื่องจากนักศึกษาชาวจีนส่วนใหญ่ต้องอาศัยการทำความเข้าใจเนื้อหากิจกรรมและการเตรียมการรายงานผลเป็นภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

1. รายวิชาที่เกี่ยวข้องหรือมีประโยชน์ต่อการปูพื้นฐานทักษะความรู้ที่มีประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาโดยตรงอาจไม่เปิดสอนในช่วงเวลาดำเนินกิจกรรม ผู้ดำเนินกิจกรรมต้องวางแผนจัดการอบรมเข้ามาช่วยเพิ่มทักษะความรู้ให้แก่นักศึกษา
2. สถานประกอบการและชุมชนมักคาดหวังหรือมีภาพในใจถึงผลผลิต เช่น สื่อ เครื่องมือผลิตภัณฑ์ ฯลฯ ที่เป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมค่อนข้างสูง แต่ระดับความสามารถของนักศึกษาและทุนจากโครงการก็เป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผลผลิต ด้วยเหตุนี้ จึงควรสื่อสารให้ทุกภาคส่วนเข้าใจถึงปัจจัยที่จะมีผลต่อคุณภาพของผลผลิตให้ตรงกันด้วย
3. สามารถนำการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชาที่บูรณาการกับกิจกรรมมาใช้ประเมินผลนักศึกษา แต่จำเป็นต้องวางแผนให้การวัดผลไม่เกินไปกว่าระยะเวลาที่กำหนดไว้ในโครงการ
4. สามารถบูรณาการการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษามากกว่า 1 รายวิชา จากการประเมินผลผลิตหรือนวัตกรรมขึ้นเดียวกันที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษา

รายการอ้างอิง

- กิงกาญจน์ บุณสินวัฒนกุล. (2561). กลวิธีการสอนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. **วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. 18(2), 164-178.
- ชลธิศ ดาราวงษ์. (2563). ปัจจัยด้านการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อความพึงพอใจและผลการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรออนไลน์ในสถาบันระดับอุดมศึกษา. **วารสารวิจัยรำไพพรรณี**. 14(3), 158-166.
- ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ. (2559). การปรับตัวทางสังคมและวัฒนธรรมของนักศึกษาต่างชาติ: กรณีศึกษานักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. **วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย**. 8(2), 230-241.
- บุษยากร ช้ายขาว, ผาสุข บุญธรรม และเพ็ญพิศุทธิ์ ใจสนิท. (2560). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน (Peer-assisted Learning) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักเรียนชนเผ่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย**. 10(3), 77-86.
- ภาสพงศ์ ผิวพอใช้. (2558). ศึกษาการเรียนรู้ของนักศึกษาชาวจีนที่เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา (รายงานผลการวิจัย). ใน **การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 53: สาขาศึกษาศาสตร์, สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์** (น. 270-272). กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2559). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (พิมพ์ครั้งที่ 2 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชดา ลาภใหญ่. (2559). แนวทางและข้อควรปฏิบัติในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศให้แก่ นักศึกษาจีนอย่างมีประสิทธิภาพ. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต**. 12(12), 37-47.
- วชิรศักดิ์ มัชฌิมาภิโร. (2557). บทบาทของนวัตกรรมการศึกษาต่อการเรียนรู้. **วารสารราชพฤกษ์**. 12(2), 1-9.
- วัชรพล วิบูลยศิริ. (2556). **นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วินัย มะเหษะหมัด. (2564). **Work-integrated learning (WIL) การบูรณาการเรียนรู้อยู่กับการทำงาน**. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.lib.ku.ac.th/2019/index.php/covid-19/1135-wil>
- สายสุตา บัณฑิตกุล. (2563). การจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินและผู้เรียนปกติ. **วารสารร่มพฤกษ์**. 38(2), 35-48.
- สุรียวรรณ เสถียรสุคนธ์. (2554). การสอนภาษาไทยให้แก่ นักศึกษาชาวจีน: สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไข. **วารสารมนุษยศาสตร์**. 18(1), 127-140.

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. (2563). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Work Integrated Learning: WIL)**. สืบค้น 12 พฤศจิกายน 2564, จาก https://co-op.sru.ac.th/home/work_integrated_learning_wil.pdf

อรรคเดช โสสองชั้น. (2563). **ความหมายของ นวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา**. สืบค้น 2 พฤษภาคม 2564, จาก <https://bsci2.com>

Ginsberg-Block, M., Rohrbeck, C. A., Lavigne N. C., & Fantuzzo J. W. (2008). Peer-Assisted Learning: An Academic Strategy for Enhancing Motivation Among Diverse Students. In Hudley C. & Gottfried A. E. (Eds.), **Academic motivation and the culture of schooling in childhood and adolescence** (pp. 247-273). DOI:10.1093/acprof:oso/ 9780195326819.003.0011